

Ilmataat originaalsusega ei hiilga

Ilmanähtused on vahel kui telesaadete kordused — oled küll paar korda näinud, samas ikka põnev!

Ain Kallis

“Vesi uputas Viru keskuse bussijaama. Vesi ujutas üle olümpiakomitee hoone keldrid laeni. Pirita tee oli liikluseks suletud. Probleemseimad paigad olid sadama lähedal Tuukri ja Karu tänav. Tuukri tänaval sõitsid kummipaadid, surfati ka kummimadratsel.

Tallinna Vesi: paduvihmast tingitud eriolukorrad on paratamatud, sest torustikke ei ole otstarbekas ehitada kordades suurema diameetriga, kui seda eeldavad kehtivad ehitusnormid.

Tallinn upub ja linn ei suuda olukorda muuta. Hiigeluputuse tõi rekordsadu. Tuhala nõiakaev hakkas jälle keema!”

Tuleb uudistest tuttav ette? Ainult et tegevusaeg on juuli lõpp seitse aastat tagasi.

Rekordilised padukad

EMHI kodulehelt võis äsja lugeda, et eelmise kuu lõupäeval tuli mõnel pool rekordiliselt palju vihmavett. Näiteks Tallinn-Harku ilmajaamas mõõdeti 30. juulil sajusummaks 81,4 mm ehk ligi 8 pange ruutmeetrite!

Järgmisel päeval, täpsemalt ööl, mõõdeti Mustvee külje all Tiirikoja meteojaamas 73,1 mm sademeid. Nagu Tallinna jaamas, pole ka seal nii suurt ööpäevast vihmakogust varem registreeritud. Ainult et pealinnas kogunes too veekogus poole päeva jooksul, Peipsi äär sai selle kaela praktiliselt kahe tunniga.

Selline ülekohus võis põllu-, metsa- ja aiamehi samal ajal kuivale jäänud Tartu- ning Jõgevamaal küll ärritada: ühes Eesti otsas kastab suisa ämbrite kaupa, mujal sähvivad vaid põuavälgud!

Võrrelge ise — Tallinn sai juulikuuga 160 mm ehk üle kahe korra pikaajalisest keskmisest enam vihma, Väike-Maarja

155 mm, samas Tooma ja Jõgeva vaid pisut üle 30 mm.

Huvitav on veel tõik, et kuu esimesel dekaadil ei sadanud pea tilkagi Tallinnas, Väike-Maar-

jas ega Kundas — kohtades, mis kuu lõpul lausa vettisid.

Tõelisi paduvihmasid (vähemalt 30 mm ehk pea pool kuunormi 24 tunniga) mõõdeti juuli lõpukolmandikus tervelt 13 ilmajaamas. Paljud sajud märgasid maad aga väga kitsal alal, nagu suviste äikesevihmade puhul sageli juhtub.

Pole siis ime, et üks põllumees Kuku raadio “Vox populi” saates kurjustas: “Ma ei ole ilmaennustajatega rahul — nappides riietes tüdrukud ennustavad vihma “kohati” või “paiguti”. Nii ei julge ju niita! Võiksid end hoopis riidesse panna ja õigesti ennustada.”

Narritavad pilved

Kui Lõuna-Eestis pilved inimesi ka narrisid, siis põhjapoolses Eestis polnud prognoosidega nii suurt muret. Piir põhjast pealetungiva külmema õhumassi ning kuuma niiske lõunamaisema õhu vahel püsis enam-vähem paigal ning vihma muudkui kallas.

Teist aastat järjest sai ilmalahingute tallermaaks Väike-Maar-ja ümbrus. Ühest küljest on see kokkusattumus, samas mõjutab sademete hulka ka Pandivere piirkond ning kõrgustike tuulepoolsetel külgedel sajab rohkem.

Kas saab veel hullemat sadu tulla? Saab küll. Ööpäevase sajuhulga rekord Eestis kuulub Metskülale Saaremaal ja on pärit 1972. aasta 4. juulist, kui seal sadas 148 mm vihma. Veel on tulnud Ulilas 137 mm

(29. juunil 1985), Kääpal 135 mm

(12. juunil 1998) ning Võrus 131 mm (3. juulil 1988).

Ka loo alguses mainitud 2004. aasta heinakuised sajud jätavad tänavused seljataha: Tallinnas tuli toona alla 268 mm ehk ligi kolm ja pool kuunormi vihma, Kuusikul sadas 147, Lääne-Nigulas 123 ja Väike-Maarjas 115 mm.

Lohutus kannatanuile: seitsme aasta tagune juuli oli üpris jahe. Tänavune aga saavutas Tartu pikaajalises, 1865. aasta detsembrist algavas andmereas soojuselt hinnatava 6. koha.